

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 2 3 1 1 3 1 1 2

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

2. feladatlap

Nem művészi szöveg elemzése

2023. május 29., hétfő / 90 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollal vagy töltőtollal hoz magával.

A nem művészi szöveget tartalmazó melléklet és a pótlap perforált lapokon található, és a jelölt óvatosan kitépi őket.

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be a kódszámát (a jobb felső sarokban levő keretbe ezen az oldalon)!

A feladatlap 22 feladatot tartalmaz. Összesen 90 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, **a kereten belülre!** Írott betűkkel, olvashatóan írjon, és ügyeljen a helyesírásra! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük. Az utolsó feladathoz vázlatot készíthet a piszkozati lapra, de azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 20 oldal, ebből 4 üres.

M 2 3 1 1 3 1 1 2 0 3

Piszkozati lap

Empty rectangular area for notes or comments.

A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon!

Piszkozati lap

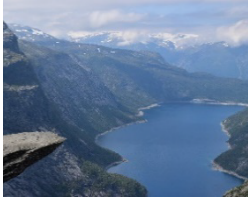
A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon!

M 2 3 1 1 3 1 1 2 0 5

MELLÉKLET**Nemcsak Bled, de Velence, Míkonosz és Izland sem bír már a turistaáradattal**

A turisztikai szektor a világ legnagyobb foglalkoztatója, gyors ütemű fejlődése ezért természetesen örvendetes. Ám a globálisan szélesedő középosztály, az interneten könnyen szervezhető utak és a mindenki számára elérhető netes fotók és útleírások miatt néhány népszerű úti célt lassan kinyír az érdeklődő idegenek inváziója.

(1.) Tolongás

A norvégiai Trolltunga sziklája 700 méter magasan a Ringedals-tó felé kinyúló könyelv. A turisztikai és a közösségi oldalakon terjedő fotóknak köszönhetően tavaly

százezer turista vállalta az oda vezető tízórás hegyi túrát. Ez majdnem napi ezer turista, vagyis percenként legalább egy ember elkészíti ott a maga fotóját. Egy 2015-ös sajnálatos haláleset óta (egy 24 éves ausztrál lány lezuhant a mélybe) nem rendezetlenül kóvályognak az emberek a sziklán, hanem szervezeten.

(2.) Bled és a többiek

A turisztikai weboldalak, advisorok és influencerek csodálatosan kidolgozott, fotosopolt fotói valójában idealizálnak, ezért a romantikus helyszínekre tömegek indulnak meg. Rengeteg hely gyakorlatilag besűrűsödött, azaz megtelt.

- Míkonosz, a 86 négyzetkilométeres görög sziget óriási éjszakai életével és romantikus kilátásaival elképesztő turistaáradatot vonz, amelyet 25 taxis próbál kiszolgálni.
- A spanyolországi Costa del Sol tengerparton gomba módra nőnek a szállodák és az apartmanházak. Ha az egyhetes turnusokba mindenki bele akarja préselni a gibraltári zöld majmok meglátogatását, kilométeres kocsisorok alakulnak ki.
- Hasonlóan aggasztó a helyzet Velencében is. A történelmi városközpontban ma már csak hatvanezren laknak, pedig a kétszáz ezres városmag egykoron a világ legnépesebb városa volt. Mára azonban elérhetetlen és drága lett, a folyamatosan ott lakók számára egyszerűen nem maradtak elérhető árú szolgáltatások. A város próbál védekezni, kitiltotta az óceánjárókat, és nemrégiben bejelentette, hogy az egynapos turisták esetében belépődíjat vezet be.

- Izlandon is nyomon követhető a változás. A sziget belső része ugyan még ma is szinte észrevétlen, de annyi turista fedezte fel a part menti körutat, hogy az elmúlt években a korábban vadregényes tájat mindenhol korlátokkal, járdákkal, kiépített látogatóhelyekkel látták el.

(3.) A part és a trónok harca

Alex Dichter turisztikai szakértő szerint nem az utazók számának a növekedése a probléma, hanem az, hogy a tömegek ugyanazon szorongatott desztinációk felé veszik az irányt. Az utazók figyelmének a felkeltéséhez olykor elég egy-egy népszerű film. Felkapott forgatási helyszín volt például Dubrovnik (*Trónok harca*), Új-Zéland (*Gyűrűk ura*). A 2000-ben leforgatott *A part* kimondta a halálos ítéletet a festői Maya-öbölre: annyian oda akartak menni, hogy nem bírta a terület. Azóta Thaiföld hol határozatlan időre lezárja, hol megnyitja, hogy esélyt adjon az ökoszisztémájának a regenerálódására.

(4.) Városi parák

A turisták áradata egyes nagyvárosok életét is mérgezi. Barcelonában a turistaellenes demonstrációkkal is tiltakozó helyi lakosság olyan városvezetést választott, amelyik ígéretet tett a helyzet megváltoztatására. Amszterdam is fellép a fő bevételi forrását jelentő bulicsapatok ellen, és komoly pénzbírsággal büntetik a hangosabban bulizókat. Dubrovnikban is korlátozni fogják a látogatószámot. De hogy nőhetett ekkorára ez a szektor, mitől lett fenntarthatatlan az, ami korábban még működött? A turizmus a legnagyobb iparág a világon, egymaga adja a világ GDP-jének a 10 százalékát, és minden tizedik munkahely is ebben a szektorban létesül. A 2017-es adatok szerint 1,3 milliárd utazás történt a világon, ami 6%-os növekedés volt a megelőző évhez képest.

LAPOZZON!

A turisták száma 2000-hez viszonyítva megduplázódott, 1980-hoz képest pedig megnégyszereződött. Az idegenforgalom növekedésének sokáig csak a jó oldalát láttuk, az árnyoldalára figyelmeztető hangok inkább csak az elmúlt években erősödtek fel. Főleg Ázsiában gyarapodik nagyon gyorsan az a réteg, amely keresleti oldalról megjelent a turisztikai piacon. A kínálati oldal is ugrásszerűen fejlődik, egyszerű az utazni vágyók dolga: minden praktikus, és valójában minden egyre olcsóbb is. Vannak fapados légitársaságok, booking.com, Airbnb, ár-összehasonlító appok, autókölcsönzők, utazási oldalak.

(5.) Szeretjük is

Attól persze, mert valami olcsó, még nem pattannának rá egymilliárdan, de természetesen utazni jó. Az utazás a legintenzívebb élményképző. Ha egyszer jártunk egy hosszú hétvégén például Szófiában, arra a három napra garantáltan jobban fogunk emlékezni, mint fél évre az otthoni környezetben. Orosz Erika marketingszakember szerint ráadásul erősíti is a kedvtelésünket az, hogy:

- szaporodnak az utazásokat népszerűsítő médiaüzenetek;
- a bakancslisták korát éljük: egyre több az „utazós blog” és az „x számú hely, amit látnod kell, mielőtt feldobod a bakancsot” típusú cikk;

- a világmárkák is beszálltak az utazás népszerűsítésébe: a Volvo autónak, a Canon fényképezőgépeknek vagy a Chloé Nomade parfümnek a globális szlogenje is erre az életérzésre aspirál;
- a közösségi médiában is érzékelhető, milyen felfokozott hangulat övezi a kipipálás utazást, ami ma leginkább arról szól, hogy még egy desztinációról mondhatjuk el, hogy „megvolt”.

(6.) _____

A helyzet súlyosságát az is jól mutatja, hogy az UNWTO (World Tourism Organization) 2018-as szűli konferenciája a fenntartható turizmust helyezte középpontba. De miként lehetne megfékezni a túlzott turizmus veszélyeit? Hiszen a turizmus nemcsak a helyi gazdaságokat hajtja, hanem számos gazdasági szektor soha nem tapasztalt növekedését is táplálja.

Bár a városlakók panaszkodnak, a helyek óriási összegeket ölnek a marketingbe. A közösségi média és az utazási trendek kölcsönhatása is nyilvánvaló: a szelfik és fotók amolyan utazási brosúraként is szolgálnak. Az idealizált fotók alapján hozott döntéseket gyakran csalódás követi: rájövünk, hogy ezek a helyek korántsem érintetlen gyöngyszemek, hanem tele van hozzánk hasonló „élményvadászokkal”. A javasolt megoldások között szerepel a koncentrálttság megszüntetése, a tömegek egészségesebb elosztása, a fejletlenebb turisztikai desztinációk fejlesztése és a bemutatott korlátozások bevezetése.

(Az index.hu nyomán. A kép forrása: pixabay.com. Letöltve: 2020. január 4-én.)

Figyelmesen olvassa el a szöveget, majd oldja meg az alábbi feladatokat! Kérjük, ügyeljen a helyesíráásra és a nyelvhelyességre is!

1. A szöveg a publicisztikai stílust képviseli.

1.1. Írjon ki egy-egy példát az 5. részből a publicisztikai stílus két különböző stílusjegyre a táblázat első oszlopába! A második oszlopban nevezze meg mindkét stílusjegyet!

Példa	Stílusjegy

(4)

1.2. Melyik publicisztikai műfajhoz tartozik a szöveg? Indokolja meg a választát!

Műfaj: _____

Indoklás: _____

(2)
(6 pont)

2. Szöveg és cím

2.1. Határozza meg a szöveg címének a fajtáját!

(1)

2.2. A cím és a szöveg összefüggését megvizsgálva fogalmazza meg, milyen „hiányosságot” észlelhetünk e téren!

(1)

2.3. Adjon címet a 6. résznek! Írja a lenti vonalra!

(1)
(3 pont)

3. A szöveg célja

3.1. Fejtse ki, milyen céllal íródott a szöveg!

_____ (1)

3.2. Mit gondol, mennyire valósítja meg ezt a célt a szöveg? Indokolja meg a válaszát!

 _____ (1)
 (2 pont)

4. Igazak (I) vagy hamisak (H) a szöveg értelmében az alábbi állítások? Karikázza be az I vagy a H betűt! A hamis állításokat javítsa ki igazra!

Velence régi városközpontjában körülbelül a felére csökkent a lakosság száma. I H

Barcelona új városvezetése az odalátogató turisták érdekeit tartja szem előtt. I H

A különböző világmárkák is utazásra ösztönzik az embereket. I H

A közösségi médiában megjelent fotók gyakran nem valóságképek. I H

(4 pont)

5. Pótolja a 4. rész értelmében a hiányzó szavakat az alábbi mondatokban!

A világon minden _____ munkahely az idegenforgalomhoz tartozik.

Leginkább az _____ kontinensen élő turisták száma növekszik.

A fapados járatoknak köszönhetően sokkal _____ lehet utazni,
 mint régebben.

(3 pont)

6. Tömören fogalmazza meg a 2. rész alapján, miért okoz nagy gondot a tömegturizmus az alábbi helyeken!

Míkonosz: _____

Costa del Sol: _____

Izland: _____

(3 pont)

7. Tömören fogalmazza meg a 2. és a 4. rész alapján, milyen intézkedéseket vezettek/vezetnek be az alábbi két városban!

Velence: _____

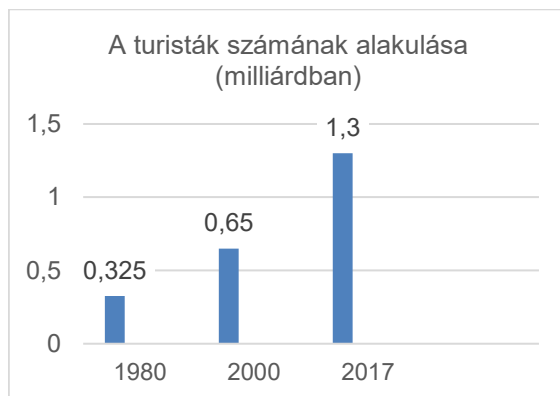
Amszterdam: _____

(2 pont)

8. Melyik grafikon felel meg a szöveg 4. részének? Karikázza be a helyes válasz betűjelét!

- A egyik sem
B az A
C a B
D mindkettő

A)

B)

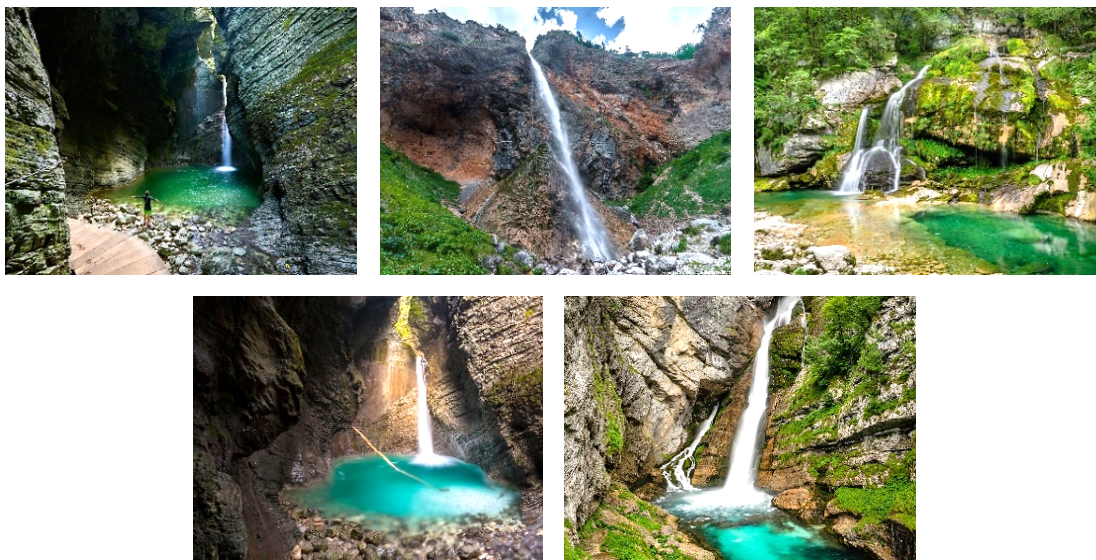
(1 pont)

9. Fogalmazza meg az utolsó rész alapján, miért nehéz megállítani a turizmus túlzott terjedését! Két okot említsen!

(2 pont)

10. Az 5. rész értelmében adjon megfelelő bakancslistás, turistacsalogató címet az alábbi fotósorozatnak! A címadásnál vegye figyelembe, hogy a fotók Szlovéniában készültek!

(A képek forrása: www.trekhunt.com. Letöltve: 2020. április 2-án.)

(1 pont)

11. Magyarázza meg saját szavaival az alábbi mondat, illetve tagmondat aláhúzott részét!

... gomba módra nőnek a szállodák és az apartmanházak.

Az utazás a legintenzívebb élményképző.

(2 pont)

12. Idegen szavak a szövegben

12.1. Írja az alábbi mondatokba a megadott idegen szavak közül a megfelelőeket! Ha kell, toldalékolja is őket! Két szó felesleges.

brosúra, desztináció, invázió, szlogen, turnus

A turisztikai szövetség új _____ adott ki, amelyben bemutatja a tavalyi évben leglátogatottabb belföldi _____. Az idei évben a szövetség _____: „Maradj itthon, fedezd fel kis hazánk gyöngyszemeit!”

(3)

12.2. A szöveg alábbi két idegen szava meglehetősen új keletű a magyar nyelvben. Keresse meg a jobb oldali oszlopban a jelentésük betűjelét, és írja a vonalra!

_____ influencer

A internetes videonapló

B a közösségi hálókön mások véleményét befolyásoló személy

_____ blog

C internetes napló

D náthás tüneteket mutató beteg

(2)

(5 pont)

13. Szóalkotás és nyelvváltozatok

13.1. Határozza meg, milyen szóalkotási móddal jött létre a táblázatban szereplő két szó! Jelölje függőleges vonallal a szóelemek határait!

Szavak	Szóalkotási mód
bulizó	
bulicsapat	

(3)

13.2. Melyik nyelvváltozathoz tartozik a 13.1. feladat alapszava? Karikázza be a helyes válasz betűjelét!

A írott köznyelv

B nyelvjárás

C szleng

D szaknyelv

(1)

(4 pont)

14. Képezzen a megadott szavak közül kettőből az alábbi kritériumoknak megfelelően egy-egy új szót!

autó, figyel, part, szigetel, város

Vegyes hangrendű ige: _____

Magas hangrendű főnév: _____

(2 pont)

15. Helyesírás

- 15.1. Írja le az alábbi számnevet folyóírással!

1980-hoz _____ (1)

- 15.2. Képezzen melléknevet az alábbi főnévből!

Costa del Sol _____ (1)
(2 pont)

16. A 3. részből emeltük ki az alábbiakban megadott két szót. Írja a vonalra, milyen szófaji értékben szerepelnek a szövegben, majd írjon egy-egy mondatot a szavak másik szófaji értékével!

utazó: _____

Mondat a másik szófaji értékkel: _____

felkapott: _____

Mondat a másik szófaji értékkel: _____

(3 pont)

17. Mondatrészek és összetett mondatok

17.1. Egészítse ki az alábbi mondatra vonatkozó állításokat a megfelelő szavakkal!

A turisztikai szektor a világ legnagyobb foglalkoztatója, gyors ütemű fejlődése ezért örvendetes.

A mondat _____ mellérendelő összetett mondat.

Az első tagmondat állítmánya: _____, a második tagmondat

alánya: _____.

(3)

17.2. Karikázza be annak a magyarázó mellérendelésnek a betűjelét, amelynek a jelentése megegyezik a 17.1. feladat példamondatának a jelentésével!

- A A turisztikai szektor a világ legnagyobb foglalkoztatója, és gyors ütemű fejlődése örvendetes.
- B A turisztikai szektor a világ legnagyobb foglalkoztatója, gyors ütemű fejlődése ugyanis örvendetes.
- C A turisztikai szektor gyors ütemű fejlődése örvendetes, hiszen ez a világ legnagyobb foglalkoztatója.
- D A turisztikai szektor gyors ütemű fejlődése örvendetes, ezért ez a világ legnagyobb foglalkoztatója.

(1)

(4 pont)

18. Alakítsa át az alábbi egyszerű mondatot összetetté, majd írja le az összetett mondat fajtáját!

Szaporodnak az utazásokat népszerűsítő médiaüzenetek.

A mondat fajtája: _____

(2 pont)

19. Alakítsa át az alábbi tartalmi idézést szó szerintivé úgy, hogy az az idézettel kezdődjön!

Alex Dichter turisztikai szakértő szerint nem az utazók számának a növekedése a probléma.

(1 pont)

20. Írjon ki az alábbi szövegrészletből egy jelentésbeli és egy grammatikai kapcsolóelemet, és nevezze meg a fajtájukat!

A 2000-ben leforgatott A part kimondta a halálos ítéletet a festői Maya-öbölre: annyian oda akartak menni, hogy nem bírta a terület. Azóta Thaiföld hol határozatlan időre lezárja, hol megnyitja, hogy esélyt adjon az ökoszisztémájának a regenerálódására.

	Példa	Fajtája
Jelentésbeli kapcsolóelem		
Grammatikai kapcsolóelem		

(2 pont)

21. Helyesírás és nyelvhelyesség

- 21.1. Javítsa ki az alábbi szövegben a négy helyesírási hibát!

Mérgezővé válik a turisták és a turistavárosok kapcsolata: az emberek a helyi kultúrára kíváncsiak, de pont azt kezdik ki, amikor odaözönlenek. Fokozódik az ellenállás a turizmussal szemben, de vajon hová fut ki ez a feszültség. Az utazók száma a jövőben csak nőni fog, hamarosan ázsiaiak tíz milliói léphetnek be a piacra.

(A www.index.hu nyomán.)

(4)

- 21.2. Pótolja a hiányzó névutókat!

Dubrovnik polgármestere, Mato Franković azt nyilatkozta a Telegraph-nak, hogy két éven keresztül az UNESCO _____ javasoltnál is kevesebb, napi 8000 _____ csak 4000 turistát fognak majd beengedni a város három kapuján, és akár a turistahajók kikötését is megakadályozhatják.

(A www.index.hu nyomán.)

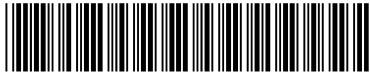
(2)

(6 pont)

22.2. Képzesse el, hogy részt vesz egy *Tömegturizmus – pusztítás?* című nyilvános vitában! Készítsen felszólalást kb. 70 szóban egy idegenforgalmi iroda képviselőjeként, és érveljen a vita címében feltett kérdésre NEM-mel válaszolva! Legalább két érvet hozzon fel!

(10)
(30 pont)

M 2 3 1 1 3 1 1 2 1 7

Üres oldal

A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon!

Üres oldal

M 2 3 1 1 3 1 1 2 1 9

Üres oldal

A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon!

Üres oldal